

DOMENII	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
	C.8 — Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii	S.C.8.1. Structura instituțională de asigurare a calității educației este conformă prevederilor legale și își desfășoară activitatea permanent.	IP.C.8.1.1. Comisia coordonează aplicarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității.
	C.9 — Asigurarea externă a calității în mod periodic	S.C.9.1. Instituțiile se supun periodic asigurării externe a calității, în conformitate cu ESG.	IP.C.9.1.1. IIS acreditate și/sau structurile lor participă la asigurarea externă a calității în mod ciclic, conform prevederilor legislative în vigoare. Asigurarea externă a calității poate lua diferite forme și se poate concentra pe diferite niveluri de organizare, respectiv program de studii, domeniu de masterat, școală doctorală, domeniu de doctorat sau instituție.

PARTEA a III-a

Evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior

Calitatea programelor de studii și cercetare se realizează în și este consacrată de fiecare instituție de învățământ superior. Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță oferă doar baza de măsurare și evaluare a calității pentru a facilita gestionarea cât mai eficientă a proceselor care conduc la obținerea celor mai bune rezultate în învățare și cercetare. Componenta internă, adică instituțională, a asigurării calității academice este esențială pentru managementul calității. Componenta externă de evaluare colegială a calității este complementară cu componenta internă și vizează aceleași scopuri de îmbunătățire continuă a calității.

Politicile de asigurare a calității sunt cele mai eficace când reflectă relația dintre predare, învățare și cercetare și iau în considerare contextul național în care instituția își desfășoară activitatea și contextul instituțional, precum și abordarea sa strategică.

Metodologia este definită și concepută adecvat atingerii scopurilor și obiectivelor sale și ține cont în același timp de reglementările relevante existente. Metodologia și ghidul iau în considerare cantitatea de muncă necesară pentru instituții, urmăresc să sprijine instituțiile pentru îmbunătățirea calității, permit și solicită IIS să demonstreze aceste îmbunătățiri și conduc către o informare clară cu privire la rezultatele asigurării externe a calității și a activităților de urmărire a modului de implementare a recomandărilor.

Evaluarea externă a calității academice se realizează în următoarele cazuri:

a) pentru autorizarea de funcționare provizorie a unui program de studii — autorizare de program sau a unui furnizor de servicii de învățământ superior — autorizare instituțională;

b) pentru acreditarea unui program de studii — acreditare de program sau a unei instituții de învățământ superior — acreditare instituțională;

c) pentru certificarea periodică, la intervale de 5 ani, a calității academice a serviciilor de învățământ și cercetare dintr-o universitate deja acreditată.

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță sunt în cea mai mare parte aceiași pentru autorizarea de funcționare provizorie, acreditarea și evaluarea periodică pentru asigurarea calității. Singurele diferențe sunt de proporție și se referă la diferențele dintre autorizarea sau acreditarea de program și autorizarea sau acreditarea instituțională. Un program de studii reprezintă numai o parte dintr-o instituție sau universitate și de aici rezultă diferența de proporție.

3.1. Etape în evaluarea calității academice

În evaluarea calității academice se disting trei etape succesive:

a) elaborarea raportului de autoevaluare a calității de către furnizor sau instituție;

b) evaluarea externă a calității;

c) aplicarea recomandărilor rezultate din autoevaluare și evaluarea externă și urmărirea de către agenție, împreună cu instituția de învățământ și/sau alte organisme competente, a realizării efective a acestora.

Raportul de autoevaluare este un document oficial elaborat de furnizorul de educație, instituția sau universitatea care solicită autorizarea de funcționare provizorie a unui program sau a unei instituții, acreditarea unui program/domeniu sau a unei instituții sau evaluarea periodică externă a asigurării calității. Raportul de autoevaluare se elaborează cu consultarea studenților și a altor actori interesați, cum sunt absolvenții și angajatorii. Raportul de autoevaluare are, de regulă, două părți:

a) partea analitică este de tip narativ, limitată la 20—50 de pagini, care variază în funcție de dimensiunea obiectului evaluat — program de studii sau instituție, și reprezintă concluziile la care au ajuns conducerea instituției/programului de studii și comunitatea universitară, inclusiv studenții și ceilalți actori interni și externi interesați care au contribuit la întocmirea raportului, cu privire la punctele tari și punctele mai slabe, la succesele, amenințările, incertitudinile sau insuccesele asigurării calității și la acțiunile ameliorative viitoare, prin raportare la domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în partea a II-a a Metodologiei. Raportul se prezintă în formă scrisă și electronică;

b) partea justificativă include documente, grafice, tabele, ilustrări etc. menite să susțină analiza prezentată în prima parte. Acestea sunt complementare și se bazează pe datele și informațiile existente în bazele de date și informații ale instituției. Raportul de autoevaluare pentru autorizarea de funcționare provizorie sau pentru acreditare va cuprinde o parte în care se menționează realizarea fiecărei cerințe normative formulate în partea a IV-a a Metodologiei.

Raportul de autoevaluare ia ca referințe obligatorii domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în această metodologie, astfel încât capitolele sale principale coincid cu cele trei domenii: capacitate instituțională, eficacitate educațională și managementul calității. Pe lângă indicatorii de performanță menționați în Metodologie, raportul de autoevaluare poate face referire și la alți indicatori. Documentele justificative și judecățile de autoevaluare trebuie să menționeze îndeplinirea cel puțin a nivelurilor minime. În cazul depășirii nivelului minim pe un indicator sau pe un standard se demonstrează starea respectivă prin documente justificative în forma standardelor de referință specifice programului sau instituției. Într-o instituție sau universitate, cu programe de studii deja acreditate, în prezentarea generală nu se descrie și nu se fac referințe detaliate la fiecare program în parte. Invocarea unui program sau a altuia este doar ilustrativă. Totuși, pentru evaluarea externă a calității vor fi disponibile date și informații complete despre fiecare program de studii organizat de universitate. La evaluarea

externă a calității la nivel instituțional sau de domeniu de studii universitare de masterat, instituția trebuie să pună la dispoziție date și informații complete referitoare la asigurarea capacității instituționale și a acoperirii cu personal didactic de specialitate pe care le pune la dispoziție, inclusiv în alte domenii în care predau aceleași cadre didactice. Rapoartele de autoevaluare destinate evaluării periodice externe trebuie să conțină o a treia parte, respectiv Analiza privind aspectele pozitive și negative ale activității asigurării interne a calității — analiza de tip SWOT, în perioada cuprinsă între două evaluări externe succesive, cu luarea în considerare a rezultatelor aplicării recomandărilor rezultate din autoevaluare și evaluarea externă.

Evaluarea externă include trei activități succesive:

a) analiza raportului de autoevaluare prin raportare la domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în Metodologie;

b) vizitarea programului sau instituției de către o echipă formată, după caz, din 3—4 evaluatori, din care fac parte unul sau mai mulți studenți, pe o durată de 3—4 zile, pentru a evalua în mod concret corespondențele dintre datele, informațiile și judecățile autoevaluative, pe de o parte, și realitatea instituțională efectivă, pe de alta; rezultatele vizitei sunt consemnate într-un raport de evaluare externă, care se finalizează cu concluzii și recomandări; pentru evaluările instituționale, în vederea asigurării transparenței procesului, evaluatorii-studenți și evaluatorul internațional întocmesc și câte un raport separat, din care sunt preluate elementele cele mai importante incluse în raportul comun al echipei de vizită;

c) definitivarea recomandărilor privind îmbunătățirea calității, după ce acestea au fost discutate cu reprezentanții instituției și/sau programului de studii/instituției, au fost aprobate de Consiliul ARACIS, iar raportul de evaluare externă a fost făcut public.

Principala concluzie, în cazul autorizării de funcționare provizorie și al acreditării, constă în acordarea sau neacordarea respectivului statut. În cazul evaluării externe a asigurării calității din IIS acreditate, concluzia raportului constă fie în aprobarea stării calității și în formularea unor recomandări ameliorative minore, a căror realizare este de competența universității, fie în constatarea că nu sunt îndeplinite standardele minime de calitate. În acest din urmă caz se aplică prevederile art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Aplicarea recomandărilor rezultate din autoevaluare și evaluarea externă și urmărirea de către agenție, împreună cu instituția și/sau alte organisme competente, a realizării efective în instituție a acestora reprezintă un proces coerent pentru a evalua măsurile luate de instituție și impactul acestora. Natura și modul de realizare a proceselor de urmărire a modului în care au fost luate în considerare recomandările — follow-up — sunt descrise în detaliu în ghid. ARACIS desfășoară activități de urmărire a stadiului implementării de către furnizorul de educație a recomandărilor, la jumătatea intervalului dintre două evaluări externe succesive, efectuate conform legii, sau ori de câte ori se consideră necesar.

3.2. Standardele activității de evaluare externă

În evaluarea externă a asigurării calității sau pentru autorizare și acreditare sunt aplicate standardele europene menționate în Standarde și linii directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior, adoptate de miniștrii responsabili cu învățământul superior. Aceste standarde sunt următoarele:

a) Utilizarea procedeele de asigurare internă a calității

Evaluarea externă a calității este precedată de raportul de autoevaluare și se bazează pe realizarea de către instituție a criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță specifici

asigurării interne a calității, așa cum s-a prezentat în Metodologie.

b) Aplicarea proceselor de asigurare externă a calității

Proceele de evaluare și asigurare externă a calității trebuie definite cu claritate, discutate cu toți cei interesați, publicate și diseminate. Înainte de a organiza un proces de evaluare externă, Consiliul ARACIS și conducerea instituției trebuie să analizeze implicațiile și aplicațiile procedurii.

c) Criterii ale formulării deciziilor

Orice recomandare și orice decizie formală care rezultă din aplicarea evaluării și asigurării externe a calității trebuie să se bazeze pe criterii explicite și transparente, care sunt aplicate în mod consecvent și coerent.

d) Corespondență între procedeele și procesele aplicate în evaluarea și asigurarea externă a calității și scopurile, respectiv obiectivele asigurării calității

Evaluarea și asigurarea externă a calității sunt părți componente ale proceselor și procedeele mai cuprinzătoare de asigurare și îmbunătățire a calității din învățământul superior și trebuie aplicate ca atare. Pentru a-și realiza scopurile și obiectivele, procedeele și procesele de evaluare și asigurare externă a calității trebuie astfel elaborate și aplicate încât să respecte următoarele condiții: evaluatorii externi să aibă capacitățile, competențele și experiențele necesare unei evaluări externe; Consiliul ARACIS să selecționeze în Registrul de experți acei universitari din țară și străinătate care sunt cunoscuți pentru competența profesională, integritatea morală și expertiza în domeniul asigurării calității; Consiliul ARACIS să ofere experților posibilități de instruire în domeniul evaluării externe a calității; studenții să fie implicați în toate procesele de evaluare externă; oricând este posibil, să fie implicați experți internaționali; judecățile evaluative să se bazeze întotdeauna pe documente justificative și pe exemple concrete și convingătoare; recunoașterea importanței ameliorării calității, a creșterii performanțelor de calitate este fundamentală în evaluarea și asigurarea externă a calității.

e) Raportul de evaluare

Raportul de evaluare trebuie redactat într-un stil clar și accesibil celor interesați. Recomandările și concluziile sunt evidențiate în text într-un mod adecvat. Raportul de evaluare este publicat pe pagina de web a agenției și diseminat. Cititorii trebuie să aibă posibilitatea să își exprime punctele de vedere.

f) Aplicarea recomandărilor

Atunci când concluziile și recomandările sunt de așa natură încât necesită timp și forme speciale de aplicare, se elaborează un plan de aplicare care are prevederi și termene speciale de realizare. ARACIS monitorizează implementarea recomandărilor formulate prin activități de urmărire — follow-up.

g) Periodicitatea evaluării externe

Orice universitate acreditată este evaluată extern în mod periodic, la un interval de timp care nu este mai mare de 5 ani.

h) Analiza de sistem

În fiecare an, Consiliul ARACIS elaborează un raport sintetic privind starea asigurării calității în învățământul superior din România. Raportul include și date sau informații comparative din alte țări ale Spațiului European al Învățământului Superior și din afara acestuia. Raportul este înaintat Ministerului Educației Naționale și publicat.

i) Informații pentru stabilirea referințelor instituționale de calitate — benchmarking instituțional

Consiliul ARACIS prezintă universităților, în mod public, informații și date pentru elaborarea de către acestea a standardelor de referință prin tehnicile de benchmarking.

j) Îmbunătățirea continuă a performanțelor ARACIS

Consiliul ARACIS trebuie să își îmbunătățească permanent procedeele, tehnicile și propriile standarde, solicitând în acest sens cooperarea beneficiarilor. Consiliul ARACIS prezintă anual

Etape diferențiate de evaluare pe cicluri de studii universitare

un raport despre rezultatele propriei activități și supune acest raport analizei și consultării instituțiilor de învățământ superior acreditate pentru a stabili prioritățile asigurării calității.

3.3. Auditarea evaluării externe a calității

Pentru auditarea evaluării externe a calității, Consiliul ARACIS înființează Comisia consultativă și de auditare care are următoarele atribuții:

a) propune și finalizează, după aprobarea Consiliului ARACIS, elaborarea pe bază de contract a unor studii, manuale, ghiduri etc. pentru îmbunătățirea tehnicilor de asigurare a calității și de acreditare;

b) auditează activitățile de evaluare și asigurare externă a calității sau de autorizare și acreditare, la cererea Consiliului ARACIS, pe baza unei metodologii specifice aprobate de Consiliul ARACIS.

3.4. Relevanța evaluării externe, a standardelor, criteriilor și indicatorilor de performanță

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în Metodologie corespund prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță care sunt menționați în Metodologie se aplică de către toate instituțiile de învățământ superior, atât pentru obținerea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării, cât și pentru evaluarea calității activităților educaționale. Modul de aplicare a elementelor precizate în Metodologie, care au un caracter minimal, conduce la următoarele implicații, cu caracter de obligativitate, pentru spiritul și practica asigurării calității învățământului superior:

a) în dezvoltarea unei culturi a calității, pentru construcția bazelor de date justificative sau pentru managementul intern al calității, fiecare instituție de învățământ superior trebuie să opereze cel puțin cu domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță prezentați în Metodologie;

b) evaluarea externă a calității academice se face prin aplicarea fiecărui domeniu și criteriu în așa fel încât nivelul minim al tuturor indicatorilor de performanță subsumați standardelor asociate să fie realizat;

c) nerealizarea nivelului minim pentru indicatorii de performanță stabiliți, respectiv faptul că standardele de calitate nu sunt îndeplinite, atrage aplicarea prevederilor art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare;

d) IIS poate opta pentru niveluri superioare pentru fiecare din indicatorii de performanță, pentru a stabili propriile standarde de referință; operația de identificare a acestor niveluri superioare este cea de stabilire de repere — benchmarking și se bazează pe comparații cu IIS competitive din Spațiul European al Învățământului Superior sau din lume. ARACIS poate oferi informații suplimentare și operaționale despre variațiile naționale și europene ale standardelor și indicatorilor de performanță;

e) calitatea este un criteriu fundamental de finanțare din surse publice a educației. În cadrul învățământului superior evaluarea comparativă interinstituțională a programelor de studii universitare este corelată cu finanțarea diferențiată, în funcție de calitatea diferită a programului oferit. ARACIS colaborează cu Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior — CNFIS pentru compatibilizarea indicatorilor de calitate utilizați în finanțare cu indicatorii de performanță prezentați în Metodologie.

Metodologia oferă cadrul general al asigurării calității în învățământul superior. Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță sunt astfel formulați încât să își conserve valabilitatea pentru asigurarea calității și acreditarea oricărui tip de instituție sau de furnizor de învățământ superior și a oricărui program de studii. Totuși, unele diferențieri sunt necesare. În această parte sunt oferite detalii de diferențiere.

4.1. Autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea/evaluarea periodică

Autorizarea de funcționare provizorie a unei instituții de învățământ superior sau a unui program de studii, respectiv acreditarea acestora sunt părți componente ale asigurării calității în învățământul superior. Autorizarea de funcționare provizorie este un proces care precede începerea prestării efective de servicii educaționale de către un furnizor de educație care inițiază un program de studii universitare. Procesul constă, pe de o parte, în verificarea respectării de către furnizorul de educație a condițiilor legale și a altor reglementări în vigoare, iar, pe de altă parte, în analiza capacității sale de a realiza asigurarea calității pentru oferta educațională propusă. Autorizarea de funcționare provizorie, odată obținută, dă dreptul de a iniția și desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii.

Acreditarea este ulterioară autorizării și, după finalizare, acordă dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii, recunoscute național și internațional, și de a organiza, după caz, examen de absolvire sau de licență, precum și studii universitare de masterat și doctorat supuse acreditării. Pentru acreditare sunt avute în vedere experiența și rezultatele obținute în perioada de funcționare cu autorizare provizorie, precum și gradul de dezvoltare în această perioadă a unor proceduri de asigurare a calității și a unei culturi a calității în cadrul furnizorului de educație.

Evaluarea periodică se realizează pentru structurile și IIS acreditate, luând ca referință inițială standardele și indicatorii de performanță de la acreditare.

4.1.1. Proceduri privind autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea/evaluarea periodică

Procedura de autorizare provizorie constă în parcurgerea etapelor de evaluare internă — autoevaluare și evaluare externă pe baza documentelor, a înscrisurilor care trebuie întocmite, a actelor doveditoare privind îndeplinirea criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță prevăzuți în prezenta metodologie.

Evaluarea externă pentru autorizarea de funcționare provizorie/acreditare/evaluare periodică se face pentru fiecare program de studii din ciclul I de studii universitare care duce la o calificare universitară distinctă. Programele specifice ciclurilor de studii de masterat se supun și ele, în mod individual, după caz, evaluării externe.

Procedura aplicată pentru inițierea evaluării externe cuprinde următoarele activități:

a) organizația interesată de furnizarea de educație elaborează un raport de autoevaluare pentru fiecare tip de program de studii, ținând cont de cerințele domeniilor, criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță;

b) cererea de declanșare a procedurii de evaluare externă și de autorizare de funcționare provizorie se depune la registratura ARACIS; după avizarea de către agenție a cererii, raportul de autoevaluare se depune la registratura ARACIS, împreună cu contractul semnat de organizația interesată; procedura de evaluare externă se consideră că începe la data semnării contractului și de către ARACIS;

c) departamentul de acreditare numește o comisie de experți în evaluare externă, dintre care cel puțin unul provine din rândul minorităților naționale în cazul evaluării unui program sau unui furnizor în limba unei minorități naționale, care analizează raportul de autoevaluare, verifică, prin vizite la instituția solicitantă, îndeplinirea standardelor și elaborează propriul raport de evaluare; din comisie face parte și un student-evaluator din Registrul Național de Evaluatori — Studenți al ARACIS;

d) Consiliul ARACIS validează raportul experților prin verificarea respectării metodologiei de evaluare externă și propune Ministerului Educației Naționale acordarea sau, după caz, neacordarea autorizației de funcționare provizorie;

e) pentru organizațiile care sunt interesate de desfășurarea activității de învățământ superior, autorizația de funcționare provizorie se acordă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Educației Naționale, în baza avizului favorabil al ARACIS.

Procedura aplicată pentru inițierea evaluării externe în vederea acreditării cuprinde următoarele activități:

a) organizația autorizată să funcționeze provizoriu elaborează un raport de autoevaluare, folosind ca termeni de referință domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță;

b) cererea de declanșare a procedurii de evaluare externă și de acreditare se depune la registratura ARACIS; după avizarea de către agenție a cererii, raportul de autoevaluare se depune la registratura ARACIS, împreună cu contractul semnat de organizația interesată; procedura de evaluare externă se consideră că începe la data semnării contractului și de către ARACIS;

c) termenul de depunere a cererii în vederea acreditării trebuie să respecte prevederile legale;

d) departamentul de acreditare al ARACIS numește o comisie de experți în evaluare și acreditare, din care cel puțin unul provine din rândul minorităților naționale în cazul evaluării unui program sau furnizor în limba unei minorități naționale, care analizează raportul de autoevaluare, verifică, prin vizită la instituția solicitantă, îndeplinirea cerințelor domeniilor, criteriilor, standardelor și a indicatorilor de performanță și elaborează propriul raport de evaluare;

e) Consiliul ARACIS validează raportul experților prin verificarea respectării metodologiei de evaluare externă și propune Ministerului Educației Naționale acreditarea sau, după caz, neacreditarea instituției solicitante;

f) pentru furnizorii de educație/organizațiile care desfășoară activități de învățământ superior, acreditarea la nivel instituțional se acordă prin lege, inițiată la propunerea Ministerului Educației Naționale, pe baza avizului ARACIS.

Cererea de autorizare de funcționare provizorie a unui program de studii se rezolvă de către ARACIS în termen de șase luni de la data semnării contractului cu agenția. Programul de studii autorizat funcționează în acel an universitar a cărui dată de începere este ulterioară datei de obținere a avizului ARACIS și a aprobării Hotărârii Guvernului.

În intervalul de timp dintre emiterea autorizației de funcționare provizorie și formularea cererii de acreditare, ARACIS organizează vizite periodice de evaluare externă pentru analiza modului de aplicare a criteriilor și standardelor de asigurare a calității.

Procedura de inițiere a evaluării periodice externe a programelor de studii acreditate este similară cu cea de la acreditare. Cererea de acreditare/evaluare periodică se rezolvă de către ARACIS în termen de șase luni de la data semnării contractului cu agenția, pe baza raportului de autoevaluare și a evaluării externe efectuate de ARACIS.

4.1.2. Obiectivele activităților de autorizare de funcționare provizorie și acreditare/evaluare periodică

Obiectivele generale ale evaluării externe în vederea acreditării sunt:

- analiza calității programelor de studii oferite de instituțiile de învățământ superior, iar acolo unde este necesar, susținerea procesului de eliminare a disfuncțiilor și deficiențelor de calitate a învățământului;

- susținerea îmbunătățirii permanente a calității educației prin diseminarea bunelor practici și încurajarea schimbului de experiențe între IIS care oferă programe similare de studii;

- asigurarea procesului de informare efectivă și accesibilă a publicului în ceea ce privește calitatea programelor de studii prin publicarea propriilor rapoarte de evaluare.

ARACIS oferă informații publice, prin propriile rapoarte de evaluare, cu privire la două aspecte distincte și independente:

- luând ca referință standardele de calitate ale unei discipline sau ale unui program de studii, raportul ARACIS apreciază măsura în care rezultatele scontate ale procesului de învățare, stabilite de însuși furnizorul programului de studii, pot fi efectiv atinse în respectiva instituție;

- observarea calității oportunităților de învățare, care se axează pe eficacitatea procesului de predare-învățare, respectiv pe susținerea academică prin resurse adecvate de învățare a progreselor realizate de studenții din diversele programe.

Obiectivele specifice ale autorizării de funcționare provizorii și acreditării sunt următoarele:

a) să asigure comunitățile universitare, beneficiarii și publicul în general că organizația furnizoare de educație, autorizată sau acreditată să organizeze un program de studii, demonstrează că satisface standardele minime de calitate ale unei instituții de învățământ superior;

b) să promoveze angajarea organizației furnizoare de educație în direcția creșterii continue a calității academice, afirmată prin rezultate în învățare și cercetare;

c) să sprijine instituțiile de învățământ superior pentru a dezvolta un management și o cultură a calității și pentru a demonstra, prin probe și documente relevante, starea acestora;

d) să determine organizația furnizoare de educație să se autoevalueze și să coopereze în evaluarea ei externă pentru asigurarea și creșterea calității;

e) să determine organizația furnizoare de educație să coopereze cu alte instituții de învățământ superior în realizarea, monitorizarea și compararea calității academice;

f) să identifice și să facă publică orice tentativă de funcționare a unui program care nu corespunde standardelor minime de calitate academică.

4.2. Cerințe normative privind autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea/evaluarea periodică a programelor de studii universitare de licență

Precedând prestarea efectivă de servicii educaționale de către un inițiator al unui program de studii universitare de licență, autorizarea provizorie este un proces ce constă, pe de o parte, în verificarea îndeplinirii de către viitorul prestator a condițiilor legale prin care inițiativa sa poate să se materializeze în rezultate de calitate, iar, pe de altă parte, în analiza capacității sale de a realiza, conform legii, programul de studii propus. Pentru acreditare sunt avute în vedere experiențele de funcționare și gradul de dezvoltare a unei culturi a calității.

În acest sens, raportul de autoevaluare prezintă, în mod explicit și documentat, date și informații care răspund la un set de cerințe normative, cu relevanță organizatorică, iar în celelalte trei capitole se referă la modul în care sunt satisfăcute criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în partea a II-a a prezentei metodologii pentru cele trei domenii de asigurare a calității: capacitate instituțională, eficacitate educațională și managementul calității.

Prin studierea documentelor puse la dispoziție de prestatorul serviciului pentru care solicită autorizarea/acreditarea/evaluarea periodică și prin vizitele la sediul acestuia, ARACIS verifică îndeplinirea următoarelor cerințe normative obligatorii:

1. În ceea ce privește cadrul juridic de organizare și funcționare a instituției de învățământ superior ca organizație furnizoare de educație, misiunea și obiectivele acesteia, astfel:

a) în vederea obținerii autorizației de funcționare provizorie și a acreditării, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada existenței statutului juridic propriu, stabilit prin actul de înființare;

b) instituția de învățământ superior care dorește să obțină autorizația de funcționare provizorie, respectiv acreditarea trebuie să facă dovada că are o misiune didactică și de cercetare științifică bine precizată;

c) misiunea instituției de învățământ superior are obiective clare și realizabile, cu respectarea normelor legale;

d) misiunea instituției de învățământ superior conține și elemente de specificitate și oportunitate, în concordanță cu cadrul național al calificărilor și cu cerințele pieței forței de muncă.

2. În ceea ce privește personalul didactic:

a) prin *personal didactic*, conform prezentei metodologii, se înțelege personalul care desfășoară activități didactice și de cercetare în instituția de învățământ superior respectivă;

b) personalul didactic trebuie să îndeplinească cerințele stabilite de legislația în vigoare;

c) posturile din statele de funcții se ocupă în conformitate cu reglementările legale în vigoare;

d) pentru fiecare program de studii, titularii disciplinelor îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele condiții:

— au studii universitare de licență în domeniul disciplinelor predate;

— sunt conducători de doctorat în domeniul disciplinelor predate;

— au tema tezei de doctorat în domeniul disciplinelor predate;

e) personalul didactic titularizat în instituția de învățământ superior unde are funcția de bază este luat în considerare la autorizarea funcționării provizorii sau acreditare pentru o singură normă didactică constituită conform legii;

f) pentru asigurarea calității activităților didactice, personalul didactic titularizat în învățământul superior nu poate acoperi, într-un an universitar, mai mult de trei norme didactice, indiferent de instituția de învățământ în care își desfășoară activitatea;

g) personalul didactic titularizat în învățământul superior conform legii, pensionat la limita de vârstă sau din alte motive, își poate continua activitatea sau poate activa în calitate de cadru didactic asociat, în conformitate cu prevederile legale, dar nu poate să acopere mai mult de o singură normă didactică în instituția respectivă de învățământ;

h) în vederea obținerii autorizației de funcționare provizorie, instituția trebuie să aibă la fiecare specializare cel puțin 70% din posturi constituite conform normelor legale ocupate cu cadre didactice titularizate în învățământul superior, conform normelor legale, iar dintre acestea cel puțin 25% să fie acoperite de profesori universitari și conferențieri universitari. Numărul de cadre didactice cu normă întreagă trebuie să fie mai mare de 40% din numărul total de posturi didactice constituite conform legii;

i) în vederea acreditării/evaluării periodice, instituția de învățământ superior trebuie să aibă, pentru fiecare program din ciclul de licență, cel puțin 70% din totalul posturilor acoperite cu cadre didactice titulare, conform normelor legale — cu normă de bază sau cu post rezervat, iar dintre acestea cel puțin 25% să fie acoperite de profesori universitari și conferențieri universitari;

j) numărul de cadre didactice titularizate în învățământul superior conform normelor legale, luat în considerare pentru autorizarea de funcționare provizorie sau acreditarea fiecărei structuri instituționale și pentru fiecare program de studii din ciclul de licență, este cel rezultat ținându-se seama de posturile întregi din statele de funcții și de fracțiunile de posturi pe care le acoperă acestea la structura sau programul respectiv;

k) personalul didactic asociat, care nu este titularizat în învățământul superior, poate ocupa temporar un post vacant din statul de funcții al instituției de învățământ superior supuse evaluării de către ARACIS, numai dacă satisface cerințele legale pentru ocuparea postului respectiv;

l) titularii de disciplină trebuie să aibă titlul științific de doctor în domeniul disciplinelor din postul ocupat; celelalte cadre didactice trebuie să aibă pregătirea inițială și competențe în domeniul disciplinei predate;

m) pentru obținerea acreditării, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că titularii de disciplină au elaborat cursuri și alte lucrări necesare procesului de învățământ, care acoperă integral problematica disciplinei respective, prevăzută în programa analitică;

n) conducerea instituției de învățământ superior asigură multiplicarea lucrărilor sus-menționate și punerea lor la dispoziția studenților într-un număr corespunzător;

o) cadrul didactic asociat are obligația de a face cunoscut, prin declarație scrisă, conducătorului instituției la care are funcția de bază, precum și celui la care este asociat numărul orelor didactice prestate prin asociere și să obțină acordul senatului universitar al instituției la care are funcția de bază;

p) cadrele didactice care ocupă posturi de asistent trebuie să aibă pregătire pedagogică atestată;

q) cadrele didactice, specialiști de înaltă clasă într-un anumit domeniu, care au depășit vârsta de pensionare nu trebuie să reprezinte mai mult de 20% din numărul total de posturi din statul de funcțiuni;

r) personalul de conducere al instituției de învățământ superior: rector, prorector, decan, prodecan, precum și șefii de departament trebuie să fie aleși sau numiți cu respectarea legislației în vigoare;

s) instituția de învățământ superior asigură acoperirea, pentru cel puțin un ciclu de licență, a activităților prevăzute la disciplinele din planul de învățământ cu cadre didactice competente.

3. În ceea ce privește conținutul procesului de învățământ:

a) pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie sau pentru acreditare/evaluare periodică, planurile de învățământ trebuie să cuprindă discipline fundamentale, discipline de specialitate în domeniu și discipline complementare, grupate la rândul lor în discipline obligatorii, opționale și facultative, în conformitate cu cerințele normative stabilite pe plan național și cu standardele specifice ale ARACIS;

b) disciplinele de studii din planurile de învățământ sunt prevăzute într-o succesiune logică și au în vedere îndeplinirea următoarelor cerințe:

— definirea și delimitarea precisă a competențelor generale și de specialitate pe domenii de studii universitare de licență în corelație cu competențele corespunzătoare ale studiilor universitare de masterat;

— compatibilitatea cu cadrul național al calificărilor;

— compatibilitatea/corespondența, după caz, cu planuri și programe de studii similare din statele Uniunii Europene și alte state ale lumii, ponderile disciplinelor fiind exprimate în credite de studii ECTS;

c) disciplinele de studii cuprinse în planurile de învățământ au programe analitice în care sunt precizate obiectivele disciplinei, conținutul tematic de bază, repartizarea numărului de ore de

curs, seminar și activități aplicative etc., pe teme, sistemul de evaluare a studenților, bibliografia minimală;

d) nomenclatorul disciplinelor cuprinse în planul de învățământ și conținutul acestor discipline, precizat prin programele analitice, corespund domeniului de licență și programului de studii pentru care s-au elaborat planurile de învățământ respective și sunt conforme misiunii declarate;

e) anul universitar va fi structurat pe două semestre a 14 săptămâni în medie, cu 22—28 ore/săptămână, pentru ciclul I studii universitare de licență, în funcție de domeniile de pregătire universitară, cu excepția programelor de studii reglementate prin directivele Uniunii Europene;

f) fiecare semestru va avea câte 30 credite de studii transferabile în sistemul european — ECTS pentru disciplinele obligatorii, indiferent de forma de învățământ — învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă, învățământ la distanță;

g) formele de învățământ „cu frecvență redusă”, „la distanță”, care nu presupun prezența obligatorie în campusul universitar, nu se organizează fără a exista și învățământ „cu frecvență” acreditat;

h) disciplinele facultative, indiferent de semestrul de studii în care sunt prevăzute în planul de învățământ, se încheie cu „probă de verificare”, iar punctele credit care li se atribuie sunt peste cele 30 ale semestrului respectiv;

i) raportul dintre orele de curs și cele privind activitățile didactice aplicative — seminarii, laboratoare, proiecte, stagii de practică etc. trebuie să fie conform standardelor specifice ale ARACIS;

j) în programul de studii universitare de licență pentru care s-au elaborat planurile de învățământ sunt prevăzute stagii de practică de 2—3 săptămâni pe an, începând cu anul doi de studii, precum și pentru elaborarea lucrării de licență/diplomă, la ultimul an de studii;

k) pentru stagiile de practică instituția de învățământ superior a încheiat convenții de colaborare, contracte sau alte documente cu unitățile baze de practică, în care sunt precizate: locul și perioada desfășurării practicii, modul de organizare și îndrumare, responsabilii din partea instituției de învățământ și ai bazei de practică etc.;

l) cel puțin 50% din formele de verificare ale disciplinelor de studii prevăzute în planul de învățământ sunt examene.

4. În privința studenților:

a) recrutarea studenților se face prin proceduri de admitere proprii;

b) înscrierea la concursul de admitere se face numai pe baza diplomei de bacalaureat sau a altor acte de studii echivalente;

c) formațiile de studii — serii, grupe, subgrupe — sunt astfel dimensionate încât să asigure desfășurarea eficientă a procesului de învățământ;

d) din orarul facultății, pentru programul de studii supus evaluării, rezultă posibilitatea desfășurării normale a procesului de învățământ, în condițiile legii;

e) promovabilitatea studenților pe fiecare an de studii să fie de cel puțin 40% din numărul total de studenți al anului respectiv;

f) rezultatele obținute de student pe parcursul școlarizării sunt atestate prin foaia matricolă;

g) instituția are reglementată procedura de promovare a studentului dintr-un an de studii în altul, în funcție de creditele de studii — ECTS acumulate, precum și procedura de promovare a doi ani de studii într-un singur an, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;

h) transferul studenților între instituțiile de învățământ superior, facultăți și specializări este reglementat prin regulamente interne și nu se efectuează pe parcursul anului de învățământ, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;

i) în vederea acreditării, seriile de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior autorizate să funcționeze provizoriu susțin examenul de licență la facultățile acreditate care au același domeniu de licență sau program de studii, stabilite de ARACIS. Din comisiile de examinare nu pot face parte cadrele didactice care au desfășurat activități la facultățile sau programele de studii de la care provin candidații care urmează să susțină examenul de licență respectiv;

j) în vederea obținerii acreditării unui program de studii, instituția trebuie să facă dovada că:

— minimum 51% din totalul absolvenților fiecărei serii de absolvenți au promovat examenul de licență;

— minimum 40% dintre absolvenții primelor serii de absolvenți sunt încadrați cu contract de muncă legal pe posturi corespunzătoare specializării obținute la absolvire;

k) diplomele de licență pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior autorizate să funcționeze provizoriu, care susțin examenul de licență la o altă instituție de învățământ superior acreditată, stabilită de ARACIS, și care au promovat examenul, se eliberează de către instituția organizatoare a examenului de licență, cu specificarea obligatorie a instituției care a asigurat școlarizarea. Diplomele respective sunt recunoscute de Ministerul Educației Naționale;

l) conferirea certificatelor și a diplomelor de studii respectă legislația în vigoare.

5. În ceea ce privește cercetarea științifică:

a) domeniul de licență, respectiv programul de studii supus evaluării, dispune de plan de cercetare științifică propriu inclus în planul strategic al facultății, respectiv al instituției de care aparține, atestat prin documente aflate la departamente, facultate etc.;

b) temele de cercetare cuprinse în plan se înscriu în aria științifică a domeniului de licență și programului de studii etc. supuse evaluării;

c) personalul didactic desfășoară activități de cercetare științifică în domeniul disciplinelor cuprinse în norma didactică pe care o acoperă;

d) personalul didactic și de cercetare desfășoară activități de cercetare științifică valorificate prin publicații în reviste de specialitate sau edituri din țară sau din străinătate, comunicări științifice prezentate la sesiuni, simpozioane, seminare etc. din țară și/sau din străinătate, contracte, expertiză, consultanță etc. pe bază de contracte sau convenții încheiate cu parteneri din țară și/sau din străinătate, cu evaluare atestată de către comisii de specialitate etc.;

e) rezultatele cercetării științifice efectuate în cadrul laboratoarelor de cercetare proprii structurii de învățământ supuse evaluării sunt valorificate prin lucrări științifice publicate, brevete etc.;

f) studenții sunt sprijiniți și stimulați să desfășoare activități de cercetare, sunt implicați în proiecte de cercetare și sunt sprijiniți financiar pentru a participa la conferințe/simpozioane științifice naționale și internaționale;

g) facultatea organizează periodic cu cadrele didactice, cercetătorii, studenții și absolvenții sesiuni științifice, simpozioane, conferințe, mese rotunde, iar comunicările sunt publicate în buletine științifice cotate ISBN sau ISSN sau în reviste dedicate activității organizate.

6. În ceea ce privește baza materială:

a) baza materială a instituției de învățământ superior supuse evaluării trebuie să corespundă standardelor care asigură desfășurarea unui proces de învățământ de calitate;

b) în vederea obținerii autorizației de funcționare provizorie, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada cu acte corespunzătoare — acte de proprietate, contracte de închiriere, inventare, facturi etc. — că pentru programul de studii supus

evaluării dispune, pentru cel puțin doi ani în avans față de anul școlarizat, de:

— spații adecvate procesului de învățământ în proprietate sau prin închiriere;

— laboratoare proprii sau închiriate cu dotarea corespunzătoare pentru toate disciplinele cu caracter obligatoriu din planul de învățământ care au prevăzute prin programa analitică activități de acest gen;

— softuri corespunzătoare disciplinelor de studii din planul de învățământ și că posedă licențe de utilizare;

c) bibliotecă dotată cu sală de lectură și fond de carte propriu corespunzător disciplinelor prevăzute în planurile de învățământ;

d) capacitatea spațiilor de învățământ pentru programul de studii supus evaluării trebuie să fie de:

— minimum 1 mp/loc, în sălile de curs;

— minimum 1,4 mp/loc, în sălile de seminar;

— minimum 1,5 mp/loc, în sălile de lectură din biblioteci;

— minimum 2,5 mp/loc în laboratoarele de informatică și cele ale disciplinelor de specialitate care utilizează calculatorul electronic;

— minimum 4 mp/loc, în laboratoarele disciplinelor cu caracter tehnic, experimental, de proiectare etc.;

e) numărul de locuri în sălile de curs, seminar și laborator trebuie să fie corelat cu mărimea formațiilor de studii — serii, grupe, subgrupe etc., conform normativelor Ministerului Educației Naționale;

f) se asigură desfășurarea lucrărilor aplicative la disciplinele de specialitate din planurile de învățământ în laboratoare dotate cu tehnică de calcul, astfel încât, la nivelul unei formații de studii, să existe câte un calculator la cel mult doi studenți pentru ciclul de licență și un calculator pentru fiecare student pentru ciclul de masterat;

g) bibliotecile instituției de învățământ trebuie să asigure:

— un număr de locuri în sălile de lectură corespunzător a cel puțin 10% din numărul total al studenților;

— fondul de carte propriu din literatura de specialitate română și străină, care trebuie să existe într-un număr de exemplare suficient pentru a acoperi integral disciplinele din planurile de învățământ, din care cel puțin 50% să reprezinte titluri de carte sau cursuri de specialitate pentru domeniul supus evaluării apărute în ultimii 10 ani în edituri recunoscute;

— fondul de carte din biblioteca proprie trebuie să existe într-un număr suficient de exemplare pentru acoperirea necesităților tuturor studenților aflați în ciclul și anul de studii la care este prevăzută disciplina respectivă;

— un număr suficient de abonamente la publicații și periodice românești și străine, corespunzător misiunii asumate.

7. În ceea ce privește activitatea financiară:

a) pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie sau acreditării unui program de studii sau unei structuri de învățământ superior trebuie să se facă dovada că instituția solicitantă dispune de buget propriu de venituri și cheltuieli pentru activitatea de învățământ superior, cod fiscal și cont la bancă, altele decât cele ale fundației sau asociației în cadrul căreia funcționează;

b) cheltuielile ocazionate de plata salariilor la o instituție de învățământ superior nu trebuie să depășească în fiecare an 65% din totalul veniturilor;

c) pentru obținerea acreditării instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că în perioada funcționării provizorii a utilizat cel puțin 30% din veniturile obținute în fiecare an pentru investiții în baza materială proprie;

d) pentru obținerea acreditării instituția de învățământ superior trebuie să demonstreze că în perioada funcționării provizorii și-a organizat contabilitate proprie întocmind registrul inventar, bilanț contabil, cont de execuție bugetară și raport de gestiune, din care rezultă că cheltuielile efectuate sunt în

concordanță cu legislația în vigoare, veniturile încasate și destinația lor, precum și caracterul nonprofit al instituției;

e) taxele școlare ale studenților sunt calculate în concordanță cu costurile medii de școlarizare pe an universitar din învățământul public finanțat de la buget la domeniile de licență sau masterat similare și sunt aduse la cunoștință studenților prin diferite mijloace de comunicare;

f) studenții sunt informați despre posibilitățile de asistență financiară din partea instituției și despre modul de utilizare a taxelor;

g) după trei cicluri de școlarizare ulterioare înființării prin lege, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că dispune în proprietate de cel puțin 70% din spațiile de învățământ cu toate dotările necesare acestora;

h) pentru obținerea acreditării, precum și pe parcursul desfășurării activității instituțiilor de învățământ superior acreditate, acestea vor trebui să facă dovada auditării situațiilor lor financiare de către o societate de audit de prestigiu, recunoscută pe plan național și/sau internațional. Rezultatele auditului împreună cu analiza anuală a execuției bugetului de venituri și cheltuieli vor fi dezbătute de senatul universității și vor fi date publicității.

8. În ceea ce privește activitatea managerială și structurile instituționale:

a) în vederea obținerii acreditării instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că au fost respectate reglementările legale pentru alegerea/numirea organelor colective de conducere — consiliul de administrație, consiliul facultății și senat, a cadrelor de conducere de la nivelul departamentelor, respectiv a șefilor de departamente, facultăților — decan, prodecan și instituției — rector, prorector, precum și în privința reprezentării studenților în organele colective de conducere, conform legii;

b) pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie sau acreditării instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că dispune de Cartă universitară, Regulament de ordine interioară și Regulament pentru activitatea profesională a studenților;

c) cu ocazia obținerii acreditării, precum și după aceasta, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că s-au respectat condițiile legale pentru publicarea și ocuparea prin concurs a posturilor didactice;

d) pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie și a acreditării instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada existenței unei organigrame încadrate cu personal propriu, care corespunde din punctul de vedere al calificării profesionale condițiilor cerute pentru ocuparea posturilor prevăzute;

e) în vederea obținerii autorizației de funcționare provizorie sau acreditării instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada organizării evidenței activității profesionale a studenților în conformitate cu reglementările aplicabile în domeniu, pe formulare omologate în acest scop — cataloage, centralizatoare, registre matricole, foi matricole, diplome etc.;

f) în perioada de funcționare provizorie, instituția de învățământ superior este obligată să respecte standardele care au stat la baza acordării autorizației. Structurile instituționale de învățământ superior și condițiile de funcționare a programelor de studii, respectiv specializărilor pentru care au fost acordate autorizații de funcționare provizorie, se pot modifica numai în condițiile reluării procedurilor de evaluare. Consiliul ARACIS, precum și alte autorități publice abilitate prin lege efectuează controale anual și ori de câte ori se consideră necesar, fără percepere de taxe, iar atunci când se constată neîndeplinirea standardelor de calitate se aplică prevederile art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Cerințele normative menționate se detaliază prin standarde specifice pe domenii de licență și programe de studii de către fiecare comisie de experți permanenți de specialitate în raport cu specificul specializării și forma de învățământ, cu limba de predare și sunt aprobate de Consiliul ARACIS. Standardele specifice sunt elaborate cu participarea tuturor părților interesate, respectiv angajatori, absolvenți, studenți și alte persoane reprezentând categorii profesionale, după caz.

Modul de îndeplinire a cerințelor normative obligatorii trebuie certificat prin documente justificative. Informația certificată răspunde fiecărei cerințe și se prezintă în primul capitol al raportului de evaluare. Documentele justificative corespunzătoare se prezintă în anexe. După acest prim capitol al raportului de autoevaluare urmează trei capitole pentru cele trei domenii de asigurare a calității: capacitate instituțională, eficacitate educațională și managementul calității.

Autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea programelor de studii universitare se realizează distinct pentru fiecare formă de învățământ, fiecare limbă de predare și pentru fiecare locație geografică în care se desfășoară.

Pentru obținerea autorizării de funcționare provizorie/acreditării, precum și la evaluarea periodică a unui program de studii universitare de licență, furnizorul de educație/instituția de învățământ superior/universitatea trebuie să facă dovada că sunt respectate în continuare toate standardele de calitate și cerințele normative obligatorii pentru toate programele de studii — licență, masterat, doctorat oferite de instituție în același domeniu de studii universitare, precum și în domeniile înrudite la care predau aceleași cadre didactice, precum și că baza materială permite desfășurarea corespunzătoare a procesului de învățământ.

4.3. Etape metodologice privind autorizarea funcționării provizorii și acreditarea/evaluarea periodică a programelor de studii universitare de licență

În temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul ARACIS elaborează metodologia de evaluare externă, respectiv metodologia de autorizare pentru funcționarea provizorie și metodologia de acreditare.

1. Metodologia de autorizare pentru funcționarea provizorie a unui program de studii sau a oricărei structuri de învățământ superior presupune parcurgerea următoarelor etape succesive de lucru:

a) în baza cererii de declanșare a procedurii de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie depusă la ARACIS de către furnizorul de educație, Consiliul ARACIS hotărăște declanșarea procedurii de evaluare externă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

— furnizorul de educație a depus cererea de declanșare a procedurii pentru structura de învățământ la care se solicită autorizarea de funcționare provizorie;

— se face dovada cu acte că s-a achitat taxa prevăzută de lege pentru activitatea de autorizare a funcționării provizorii;

— a depus raportul de evaluare internă, elaborat conform prevederilor art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare;

— contractul de evaluare externă a fost semnat de ambele părți;

b) departamentul de acreditare al ARACIS numește o comisie de 3—4 experți în evaluare și acreditare dintre cei înscriși în registrul de evaluatori al ARACIS, care au pregătire de specialitate în domeniul structurii de învățământ supuse evaluării. Din comisie face parte și un student din Registrul Național de Evaluatori-Studenti al ARACIS. Această comisie analizează raportul de evaluare internă și verifică prin vizită la

instituția solicitantă îndeplinirea standardelor pe domeniile și criteriile prevăzute la art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare. Rezultatele verificărilor sunt consemnate de membrii comisiei în Fișa vizitei, în vederea autorizării de funcționare provizorie, care este semnată de toți membrii comisiei. Pe baza Fișei vizitei, în vederea autorizării de funcționare provizorie, membrii comisiei elaborează Raportul de evaluare, în vederea autorizării de funcționare provizorie, în care propun, sub semnătură, autorizarea sau, după caz, neautorizarea funcționării provizorii a structurii de învățământ pentru care s-a cerut autorizarea;

c) raportul de evaluare întocmit de experți se înaintează pentru analiză către Departamentul de specialitate al ARACIS pentru domeniul fundamental de științe în care se încadrează structura de învățământ supusă evaluării cu scopul de a valida raportul experților prin verificarea respectării metodologiei de evaluare externă și apoi îl propune spre dezbateri și validare în Consiliul ARACIS;

d) Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor reieșite din dezbateri, elaborează Raportul Consiliului, pe care îl înaintează Ministerului Educației Naționale cu propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a autorizației de funcționare provizorie structurii de învățământ solicitante. Propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a autorizației de funcționare provizorie se validează în urma supunerii votului membrilor Consiliului care trebuie să fie de acord cu propunerea respectivă în proporție de jumătate plus unu din numărul total de membri ai Consiliului. Acest raport trebuie să poarte semnăturile membrilor biroului executiv al Consiliului ARACIS;

e) Ministerul Educației Naționale, pe baza avizului favorabil al ARACIS, întocmește proiectul de hotărâre a Guvernului, pe care îl înaintează Guvernului în vederea emiterii hotărârii Guvernului pentru acordarea autorizației de funcționare provizorie;

f) în situația în care, cu ocazia monitorizării anuale a programelor de studii universitare de licență autorizate să funcționeze provizoriu, se constată că după primii doi ani de funcționare nu se respectă standardele avute în vedere la autorizare și nu s-au întreprins măsurile necesare în vederea acreditării, Consiliul ARACIS poate propune Ministerului Educației Naționale retragerea autorizației de funcționare provizorie a structurii respective de învățământ superior.

2. Metodologia de acreditare a unui program de studii sau a oricărei structuri de învățământ superior implică parcurgerea următoarelor etape succesive de lucru:

a) în baza cererii de declanșare a procedurii de evaluare externă și de acreditare depusă la departamentul de acreditare al ARACIS de către furnizorul de educație, Consiliul ARACIS hotărăște declanșarea procedurii de evaluare externă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

— între data absolvirii primei promoții și data depunerii cererii în vederea acreditării există un interval de timp de maximum doi ani, cu mențiunea că depășirea termenului de depunere a cererii se sancționează cu ridicarea autorizației de funcționare provizorie conform art. 31 lit. (c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare;

— furnizorul de educație a depus cererea de declanșare a procedurii pentru structura de învățământ la care se solicită acreditarea/evaluarea periodică;

— se face dovada cu acte că s-a achitat taxa prevăzută de lege pentru activitatea de acreditare/evaluarea periodică;

— furnizorul de educație a depus raportul de evaluare internă, elaborat conform prevederilor art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității

educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare;

— contractul de evaluare externă a fost semnat de ambele părți;

b) departamentul de acreditare al ARACIS numește o comisie de 3—4 experți în evaluare și acreditare dintre cei înscriși în Registrul Național de Evaluatori al ARACIS, care au pregătire de specialitate în domeniul structurii de învățământ supuse evaluării. Din comisie face parte și un student din Registrul Național de Evaluatori-Studenti al ARACIS. Această comisie analizează raportul de evaluare internă și verifică prin vizite la instituția solicitantă îndeplinirea standardelor referitoare la domeniile și criteriile prevăzute la art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare. Rezultatele verificărilor sunt consemnate de membrii comisiei în Fișa vizitei, în vederea acreditării, care este semnată de toți membrii comisiei. În baza Fișei vizitei în vederea acreditării/evaluării periodice, membrii comisiei elaborează Raportul de evaluare în vederea acreditării în care propun, sub semnătură, acreditarea sau, după caz, neacreditarea structurii de învățământ pentru care s-a solicitat acreditarea;

c) raportul de evaluare întocmit de experți se înaintează pentru analiză către Departamentul de specialitate al ARACIS pentru domeniul fundamental de științe în care se încadrează structura de învățământ supusă evaluării, care validează raportul experților prin verificarea respectării metodologiei de evaluare și îl propune spre dezbateră și validare în Consiliul ARACIS;

d) Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor reieșite din dezbateri, elaborează Raportul Consiliului, pe care îl înaintează Ministerului Educației Naționale cu propunerea de acreditare sau, după caz, de neacreditare a structurii de învățământ solicitante. Propunerea de acreditare sau, după caz, neacreditare a structurii de învățământ solicitante se validează în urma supunerii votului membrilor Consiliului care trebuie să fie de acord cu propunerea respectivă în proporție de jumătate plus unu din numărul total de membri ai Consiliului. Acest raport trebuie să poarte semnăturile membrilor biroului executiv al Consiliului ARACIS;

e) Ministerul Educației Naționale, pe baza avizului favorabil al ARACIS, întocmește proiectul de hotărâre a Guvernului, pe care îl înaintează Guvernului, în vederea emiterii hotărârii Guvernului pentru acreditarea programului de studii respectiv. În cazul furnizorilor de educație de învățământ superior, acreditarea instituțiilor, respectiv a universităților se face prin lege, promovată de Guvern, tot la inițiativa Ministerului Educației Naționale și pe baza avizului ARACIS;

f) pentru evaluarea periodică, în condițiile în care ARACIS constată că nu sunt îndeplinite standardele de calitate, informează Ministerul Educației Naționale, care aplică prevederile art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare. În intervalul de timp dintre două evaluări externe succesive, stabilit prin lege, ARACIS organizează vizite periodice de evaluare externă pentru monitorizare — follow-up, pentru a analiza evoluția modului de îndeplinire a criteriilor și standardelor de asigurare a calității.

4.4. Acreditarea instituțiilor organizatoare de studii universitare de masterat — I.O.S.U.M.

Studiile universitare de masterat se organizează în următoarele domenii fundamentale: științe exacte, științe ale naturii, științe umaniste, teologie, științe juridice, științe sociale și politice, științe economice, arhitectură și urbanism, științe agricole și silvice, științe medicale, științe inginerești, științe militare și informații, arte. Fiecărui domeniu îi pot corespunde

mai multe specializări sau programe de masterat. Totodată pot fi organizate programe disciplinare sau interdisciplinare de masterat. Orientarea programelor de masterat poate fi de cercetare, în sensul aprofundării unui domeniu științific disciplinar, de complementaritate, în sensul aprofundării interdisciplinare sau transdisciplinare a unui domeniu de studii, de profesionalizare, în sensul dobândirii de competențe profesionale într-un domeniu specializat, sau masterat didactic, orientat preponderent spre formarea competențelor didactice.

Pentru acreditarea unei instituții organizatoare de studii universitare de masterat se aplică domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță prezentați în partea a II-a a prezentei metodologii. Acestea sunt particularizate în raportul de autoevaluare pentru fiecare domeniu de specializare, iar în cadrul acestuia pentru fiecare program de studii/specializare sau domeniu de masterat.

Au dreptul să organizeze cicluri de studii de masterat numai instituțiile de învățământ superior acreditate.

Standardele cerute pentru acreditarea programelor din ciclul de licență se vor avea în vedere și la acreditarea programelor din ciclul de masterat, cu următoarele cerințe:

a) pentru acreditarea unui program de studii de masterat trebuie să se facă dovada că:

— misiunea de învățământ și de cercetare științifică asumată se justifică prin elemente de relevanță și oportunitate în raport cu nomenclatorul național de calificări, respectiv cerințele pieței forței de muncă, și se raportează la obiectivele de învățământ și de cercetare științifică;

— misiunea de învățământ și de cercetare științifică asumată se încadrează sau completează profilul și specializarea unității de învățământ organizatoare;

b) pentru acreditarea unui program de studii de masterat, toate posturile didactice de predare constituite conform normelor legale vor fi acoperite de cadre didactice titularizate în învățământul superior potrivit legii, având gradul de profesor universitar, conferențiar universitar sau lector/șef de lucrări, cu titlul științific de doctor în domeniul disciplinelor predate, dintre care cel puțin 80% să fie cadre didactice titulare sau asociate ale IIS. Cel puțin 50% dintre cadrele care prestează activități didactice asistate integral trebuie să presteze aceste activități în calitate de titular al IIS. Cel puțin 50% dintre disciplinele din planul de învățământ, asistate integral, normate în statul de funcții al IIS, au ca titulari cadre didactice cu titlul de profesor universitar sau conferențiar universitar. Maximum 20% din totalul de cadre didactice implicate într-un program de studii de masterat pot fi acoperite cu specialiști recunoscuți în domeniul de masterat, din cercetare, învățământ, viața economică și socială, din țară sau din străinătate;

c) instituția de învățământ superior va dispune de laboratoare proprii de cercetare în domeniul programului de studii universitare de masterat pentru care se solicită acreditarea, dotate în mod corespunzător.

În vederea acreditării unui program de studii de masterat, toate cerințele solicitate prin prezenta metodologie trebuie să fie confirmate prin documente justificative întocmite de instituția de învățământ superior care solicită acreditarea.

Evaluarea externă a domeniilor de masterat se face conform reglementărilor în vigoare, inclusiv celor aprobate de Consiliul ARACIS.

4.5. Acreditarea instituțiilor organizatoare de studii universitare de doctorat — I.O.S.U.D. și a domeniilor de doctorat

Evaluarea ciclului trei de studii universitare, organizat prin școli doctorale, se face conform unei proceduri specifice distincte, care va fi elaborată conform reglementărilor în vigoare.